

Hoofdstuk 5 Pedagogisch beleid

5.1 Wat is een pedagogisch beleidsplan/werkplan?

5.2 Waar staat BSO de Blokhut voor; visie en doelen

5.3 Leidster kind interactie

5.3.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling

5.3.2 Emotionele veiligheid

5.3.3 Grenzen aangeven en taalgebruik

5.3.4 Pesten/plagen

5.3.5 Toezicht

5.3.6 Gezien worden

5.3.7 Kindermishandeling

5.3.8 Persoonlijke competenties

5.3.9 Sociale competenties

5.3.10 Overdracht waarden en normen

5.3.11 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

5.4 De groep en organisatie

5.4.1 Komen en gaan

5.4.2 Eten

5.4.3 Groepssamenstelling

5.4.4 Ruimtes

5.4.5 Groepsregels

5.4.6 Vriendjes

5.4.7 Ziekte

5.4.8 Verjaardag

5.4.9 Contact met ouders

5.4.10 Zelfstandigheidcontract

5.4.11 Achterwacht en 4 ogen principe

5.5 Spel en activiteiten

5.5.1 Dagingvulling en activiteiten

5.5.2 Werken aan talenten van kinderen en MI

5.5.3 Ontwikkelingsgerichte spelmaterialen

5.5.4 Aanwezige spelmaterialen

5.1 Wat is een pedagogisch beleidsplan/werkplan?

In een pedagogisch beleidsplan verwoordt een kinderopvangorganisatie de pedagogische ideeën die zij gebruikt in omgang met kinderen. Een pedagogisch beleidsplan moet voldoen aan een aantal uitgangspunten die de Wet kinderopvang heeft verplicht. Deze uitgangspunten zijn onder andere: de sociaal-emotionele veiligheid van kinderen (het vertrouwen en de mogelijkheden die het kind in de groep krijgt om zichzelf te ontplooiën), cognitieve competentie (de toenemende zelfstandigheid van het kind door betekenisvol en weloverwogen handelen en communiceren), sociale competentie (de mogelijkheden die het kind heeft of kan ontwikkelen met betrekking tot zijn gedrag en emoties ten opzichte van anderen) en de overdracht van waarden en normen, maatschappij gericht (de wisselwerking tussen het ik en wij of zij, de omgeving). In een pedagogisch beleidsplan komen verder de volgende punten aan bod: emotionele veiligheid van kinderen, werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen, de (spel) activiteiten die kinderen buiten de stamgroep kunnen verrichten en de achterwachtfunctie.

Al deze punten samen, verwerkt in één geheel, vormt een pedagogisch beleidsplan. In het pedagogische beleidsplan worden dus theoretische achtergronden gegeven en in het pedagogische werkplan wordt de praktische uitwerking hiervan gegeven.

5.2 Waar staat BSO de Blokhut voor; visie en doelen

BSO de Blokhut – locatie de Wijert is een Buitenschoolse Opvang (BSO) in het zuiden van de stad Groningen in de wijk de Wijert. Het is een voorziening tussen school en thuis voor kinderen van 4 tot 15 jaar. Kinderen brengen bij de BSO samen met andere kinderen een deel van hun vrije tijd door. Dit kan na school zijn (ma t/m vrijdag), in de vakantie en/of op marge- en studiedagen van de school. Door gebruik te maken van de BSO kunnen ouders werk of school combineren met de zorg en opvoeding van hun schoolgaande kinderen.

Het hoofddoel van BSO de Blokhut is om ouders in de gelegenheid te stellen zorg en arbeid goed te combineren en met een gerust gevoel aan het werk te gaan. Dit wordt gerealiseerd door kwalitatieve goede opvang te bieden tijdens werk en/of studie uren. De locatie in de Wijert is gestart met drie groepen: een onderbouwgroep, een middenbouwgroep en een bovenbouwgroep. Op woensdag en vrijdag is er ook opvang op deze locatie; dan worden de groepen samengevoegd.

Kindgericht gezien is het doel dat de Blokhut kinderen een plek wil bieden waar ze zich thuis voelen, waar ze met hun vriendjes en vriendinnetjes kunnen spelen. De Blokhut wil kinderen een goede tijd bieden, met een scala aan activiteiten en spelmogelijkheden. Opvang bij de Blokhut moet vooral leuk zijn voor kinderen. Een plek waar je heen wilt omdat er altijd wat te beleven valt en waar je vriendjes treft om samen te spelen en/of dingen mee te doen/ondernemen. Bezig zijn en ergens plezier aan beleven, vinden we belangrijker dan presteren. Op school zijn de activiteiten doelgericht, maar in hun vrije tijd bepalen kinderen zelf graag wat zij doen, hoe zij dat doen en met wie. Dit sluit niet uit dat kinderen ook behoefte kunnen hebben aan georganiseerde activiteiten. Niet alle kinderen weten zelf goed wat ze willen doen, zij hebben stimulans nodig, bijvoorbeeld in het aanbod van activiteiten. BSO de Blokhut heeft een groot aanbod aan activiteiten.

Waar mogelijk worden kinderen in staat gesteld hun aanwezige of nog verborgen talenten verder te ontwikkelen. BSO de Blokhut gaat ervan uit dat ieder kind ontdekte en nog onontdekte talenten heeft. Bij de Blokhut kunnen kinderen hun talenten verder ontwikkelen en uitbouwen en/of nieuwe talenten ontdekken. Hiertoe wordt elke dag een gevarieerd en afwisselend activiteitenprogramma aangeboden. Dit alles binnen een gestructureerd kader, er wordt gewerkt met vaste afspraken en regels. Kinderen en begeleiders zijn samen verantwoordelijk voor het naleven van regels en afspraken en het neerzetten van een positief en veilig groepsklimaat.

BSO de Blokhut biedt ook een aantal plekken voor bijzondere kinderen. Dit zijn kinderen die vanwege medische of sociale redenen niet automatisch een plek kunnen krijgen op een reguliere BSO. Met het bieden van extra zorg en aandacht, in combinatie met de relatief kleine groepen bij de Blokhut, kunnen zij toch meekomen op een reguliere BSO. Voor deze kinderen zelf is het fijn om in de opvang te zitten met buurtgenootjes of schoolgenootjes, voor de andere kinderen is het goed om te ervaren dat iedereen verschillend is en dat je elkaar daarin accepteert en respecteert.

BSO de Blokhut werkt intensief samen met instellingen uit de buurt, zoals peuterspeelzaal, school, kinderdagverblijf, bibliotheek, naschoolse activiteiten, buurt en speeltuinwerk, sport en cultuurinstellingen etc.

BSO de Blokhut – de Wijert werkt samen met verschillende scholen in het Zuiden van de stad. Te weten de Brederoschool in de Wijert, de Tamarisk aan de Canadalaan en de GSV in Helpman. Met alle scholen worden samenwerkingsafspraken gemaakt en vastgelegd. Deze betreffen bijvoorbeeld de overdracht, het ophalen, contactpersonen etc. Ook wordt waar mogelijk de pedagogische visie afgestemd op elkaar.

5.3 Leidster-kind interactie

Hoe werkt BSO Blokhut aan de ontwikkeling van het kind? Hoe gaat een leidster om met een kind die verdriet heeft? Hoe worden grenzen aangegeven? Hoe worden normen en waarden overgedragen? In dit hoofdstuk vindt u de belangrijkste zaken die te maken hebben met de omgang van het kind.

5.3.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Kinderen moeten leren om met zichzelf en met anderen om te gaan. Door recht te doen aan de eigenheid van elk kind wordt het gevoel van eigenwaarde gevoed. Het kind moet het gevoel hebben dat het mag zijn zoals het is en dat het zijn eigen plaats binnen de groep heeft. De Blokhut wil ervoor zorgen dat het kind zich veilig en prettig voelt. Bij activiteiten en opdrachten houdt de Blokhut rekening met wat het kind wel en niet kan; leidsters geven het kind de tijd en de ruimte en stimuleren het kind om zelf dingen te doen.

Zodra kinderen naar school, gaan verandert er veel voor ze. Daarom kunnen kinderen voordat ze naar school gaan alvast 1 of 2 keer bij de Blokhut komen wennen op hun nieuwe groep. Tijdens deze wennmomenten besteedt de pm-er extra aandacht aan het kind en bij het ophalen ook aan de ouders. Het kind kan tijdens de wenmiddag alvast kennis maken met de leidster en andere kinderen van hun groep en wennen aan de dagindeling op de BSO.

Op school zitten kinderen soms in een grote groep. Gedurende de schooldag wordt er veel van ze gevraagd. Ze moeten leren reageren op vragen die aan een hele groep worden gesteld en niet individueel. En er is praktisch gezien minder bewegingsvrijheid, terwijl deze kinderen zich emotioneel nog heel fysiek uiten. Als deze kinderen uit school op de opvang komen moeten zij veel verwerken en moeten ze zich kunnen uitleven. In de eerste groep van de basisschool krijgen kinderen volop de kans om te leren omgaan met leeftijdgenootjes. Kinderen leren dat ze met anderen rekening moeten houden en niet altijd maar hun eigen zin kunnen doen. Ze doen het spel van leeftijdgenootjes graag na en zijn in staat om voor het eerst oppervlakkige vriendschappen aan te gaan. Een kleuter leert steeds beter om een deel van de dag zonder zijn ouders te zijn. Een kleuter is trots op zijn eigen creaties en wil dit graag aan iedereen laten zien. Een kleuter kan minder goed tegen zijn verlies, spelletjes kunnen daarom vervelend zijn als hij verliest.

Zodra ze in groep 3 komen verandert er weer veel. Er wordt nu meer dan eerst van de cognitie gevraagd. Kinderen op die leeftijd die uit school komen hebben hun eigen manier om de schoolervaringen te verwerken. Het ene kind wil dingen vertellen, het andere niet. Het ene kind wil uitdollen, het andere wil tot rust komen. In deze leeftijdsfase zet een kind grote sociale stappen. De omgang met leeftijdgenootjes wordt belangrijk. Een kind leert echte vriendschappen te onderhouden en zich aan te passen in situaties die heel anders zijn dan het vertrouwde thuis. De ontwikkeling van het kind tussen 5 en 8 jaar wordt vooral gekenmerkt door de toenemende taalbeheersing, de ontwikkeling van het denken en de uitbreiding van de sociale en fysieke omgeving.

In de leeftijd van 8 tot 13 jaar staan twee onderwerpen centraal: het succes van de schoolcarrière en het opbouwen van sociale identiteit. Het kind wil in de groep geaccepteerd worden en dus voldoen aan de groepsnormen. Tegelijk wil het zich aantrekkelijk maken voor de groep door zich te profileren en zelf iets te ondernemen. Het kind wordt zich steeds meer bewust van zijn of haar plaats tegenover anderen. Het groeiende inzicht in begrippen, als gevolg van het toenemend abstractieniveau, zorgt ervoor dat het kind leert relativiseren. Op moreel gebied gaat het kind regels meer toetsen aan zijn eigen wensen. Hij of zij ziet de betrekkelijkheid van regels en hanteert deze niet meer klakkeloos op grond van beloning, straf of eigen genot. Het kind krijgt inzicht in hoe anderen hem of haar ervaren.

BSO de Blokhut probeert tegemoet te komen aan het verschil in behoeften van de kinderen in de verschillende leeftijdsfasen en heeft hiervoor verschillende blokken (leeftijdsgroepen) ingericht: oranje voor de onderbouw, rood voor de middenbouw en paars voor de bovenbouw.

Zelfvertrouwen is een grote ondersteuning bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. De verantwoordelijkheid voor taakjes zoals het beheer van spelmaterialen en helpen bij activiteiten, en waardering voelen voor wie je bent, ondersteunen het groeiende zelfvertrouwen en helpen een positief zelfbeeld te ontwikkelen.

5.3.2 Emotionele veiligheid

BSO de Blokhut geeft kinderen een gevoel van emotionele veiligheid door duidelijk te zijn in wat wel en niet kan. Leidsters zijn consequent en voorspelbaar in hun reacties. De kinderen voelen zich welkom met hun eigenaardigheden. Aangeleerd gedrag wordt losgekoppeld van wie het kind is. Complimentjes over wat het kind doet, of wat het kan, zijn altijd gemeend en worden niet gebruikt om iets van het kind gedaan te krijgen.

Kleuters zijn gevoelig voor emoties. Ze kunnen de emoties nog niet altijd verwoorden en ook niet altijd scheiden wat van henzelf is en wat van een ander. Het ene kind is gevoeliger voor omgevingsruis dan het andere, maar ze zijn allemaal in zekere mate gevoelig. Om zelfvertrouwen te ontwikkelen is het nodig te leren onderscheiden welke emoties van jou zijn en welke niet, en te leren dat emoties er mogen zijn en er een veilige manier is om ze te ontladen. Kleuters doen dit het liefst fysiek, bijvoorbeeld buitenspelen.

In de leeftijd van 6-8 jaar leren kinderen al meer over hun emoties. Ook in de leeftijd van 8-13 jaar zijn de emoties al beter te herkennen. De leidsters leren de kinderen dat emoties komen en gaan, en dat ze even tijd en aandacht nodig hebben, maar daarna weer verdwijnen. Emoties horen erbij, en de leidsters benoemen ze.

Gedrag is een uiting van datgene wat er aan ervaringen en gevoelens bij het kind aanwezig is. Door te herkennen wat er onder het gedrag ligt, bijvoorbeeld emotionele verwaarlozing, verdriet om een naaste, etc., kan BSO de Blokhut het kind geven wat het nodig heeft.

In het leven van een kind kunnen dingen gebeuren die gevolgen hebben voor zijn welzijn en gedrag. Dit kan bijvoorbeeld het overlijden van een familielid zijn, ziekte, een ongeluk of scheiding van de ouders.

Bij BSO de Blokhut krijgen kinderen de ruimte en gelegenheid om zich te uiten en spanning te ontladen. Dit kan door middel van tekenen, muziek maken, buiten spelen, even met het kind te praten indien gewenst of door bijvoorbeeld veel bewegen.

De begeleiding kan niet altijd precies begrijpen waar de frustratie of het verdriet of de boosheid van het kind door veroorzaakt wordt. Het kind wordt uitgenodigd om zich te uiten, door goed te luisteren en ook met het non-verbale aandacht, door een knuffel of een aai over de bol, te laten merken dat we er voor hem of haar zijn.

5.3.3 Grenzen aangeven

Vooraf jonge kinderen hebben een enorme drang om de wereld om hen heen te ontdekken. Zonder deze drang zou een kind zich niet goed ontwikkelen. De drang de wereld te ontdekken stimuleert het kind te praten en sociale contacten aan te gaan, nieuwe activiteiten op te pakken en uit te proberen.

Deze behoefte om de wereld te ontdekken vraagt van leidsters behalve aanmoediging ook begeleiding en begrenzing. Visie vanuit BSO de Blokhut is dat een kind regels nodig heeft, ten behoeve van de veiligheid van het kind. Begeleiding en begrenzing brengen het kind ook de basisregels bij van de sociale omgang. Door te begeleiden en te begrenzen leert het kind tevens normen en waarden. Zo leert het kind ook rekening houden met de gevoelens en wensen van een ander.

Regels bieden een kind houvast en duidelijkheid en hierdoor ook veiligheid. Het kind weet zo wat er van hem of haar wordt verwacht. Omgekeerd weet het kind ook wat het van de leidsters kan verwachten. Deze duidelijkheid en veiligheid helpen het kind om zelfvertrouwen op te bouwen.

Het is erg belangrijk dat iedereen zich aan de regels houdt. De uiteindelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot grenzen te bewaken ligt in de handen van de leidsters. Zij moeten aangeven waar de grenzen liggen en de kinderen aanspreken indien zij hierover heen gaan. De groep zelf heeft echter ook een verantwoordelijkheid naar elkaar toe. Kinderen worden zo vroeg mogelijk geleerd zelf in gesprek met anderen te gaan, elkaar te helpen bij het behouden van een goed groepsklimaat.

Grenzen stellen betekent natuurlijk niet alleen dingen verbieden, maar ook aangeven wat wel mag. Goed en gewenst gedrag moet juist gestimuleerd worden.

Kinderen zullen grenzen gaan aftasten. Dit is normaal gedrag. Leidsters zijn consequent en vastberaden hierin. Grenzen worden duidelijk, vriendelijk en beslist aangegeven. Ook lichaamstaal is hierin belangrijk, een boodschap moet duidelijk overkomen, lichaamstaal moet in overeenstemming zijn met wat uitgesproken wordt.

5.3.4 Pesten/plagen

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de ene iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen, veelal op een bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

Pesten is geen eenvoudig probleem. Toch wil BSO de Blokhut pesten bestrijden en dit is ook mogelijk zolang het serieus wordt genomen. Dat betekent dat kinderen moeten weten dat ze om hulp kunnen aankloppen bij de begeleiding om hen heen. Voor de begeleiding betekent het, dat ze aandacht moeten hebben voor de signalen van de kinderen. Ze moeten luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben en daar over praten.

Vijandig gedrag, zoals slaan, pesten en plagen wordt dus besproken. Er wordt ingegrepen als er een kind door een ander wordt geplaagd door: met de plager te praten, of bij herhaling van ongewenst gedrag hem een paar minuten apart te zetten in de groep. Afhankelijk van de ruimte wordt er gekeken waar ruimte is om het kind even apart te zetten, de begeleiding geeft deze plek aan. Daarna wordt het gedrag kort nabesproken en wordt de situatie daarmee afgesloten. Er moet steeds ruimte zijn om opnieuw te beginnen.

Leidsters laten kinderen zien dat andere kinderen door plagen verdrietig kunnen worden en reiken hen voorbeelden aan hoe zij dit weer kunnen goedmaken. Hierdoor leren kinderen ook rekening houden met anderen. Anderzijds wordt geprobeerd de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit wordt gedaan door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen de

leidsters hen om door middel van een gesprekje voorbeelden aan te reiken hoe zij zichzelf weerbaarder kunnen maken.

Wij hebben er voor gekozen om de methode no blame toe te passen bij serieuze pest situaties. Bij no blame wordt bewust gekozen om niet uit te gaan van de schuldvraag en achterliggende redenen, maar een frisse start te maken door met elkaar verantwoordelijkheid te zijn voor een betere situatie. Pesters en meelopers worden uitgedaagd om stappen te ondernemen om de gepeste beter te laten voelen en ervoor te zorgen dat de situatie zich niet meer voordoet. Dit wordt gedaan door kinderen positieve acties te laten verzinnen en uitvoeren naar het gepeste kind. Hiermee maak je iedereen betrokken bij de verandering van de pestsituatie. Na een bepaalde periode wordt geëvalueerd met dezelfde groep kinderen of er verbeteringen zijn opgetreden of dat er nog meer acties nodig zijn.

Van elk leeftijdsblok zijn medewerkers getraind in de methode no blame. Als er zich situaties voordoen die vragen om een no blame toepassing worden zij erbij betrokken om de rol van procesbegeleider uit te voeren. De andere medewerkers zijn wel op de hoogte, maar de daadwerkelijke begeleiding vindt alleen plaats door getrainde medewerkers.

Wanneer er zich ernstige pestsituaties voordoen wordt contact gezocht met partnerinstellingen waar de kinderen komen, zoals bv de school. Om af te stemmen, indien nodig op beide plekkende methode toe te passen en communicatie naar ouders uniform maar soms ook gemeenschappelijk te doen.

5.3.5 Toezicht

De begeleiders zijn de medewerkers die als eerste verantwoordelijk zijn voor het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen. Hun belangrijkste taak is voortdurend naar de kinderen te kijken en te luisteren, daarin de vraag te ontdekken die het kind stelt en dat binnen de grenzen van de veiligheid te bieden. Dit stelt hoge eisen aan sensitiviteit, concentratie en creativiteit.

Toezicht is een belangrijk begrip binnen BSO de Blokhut. Bij oranje is er, zowel binnen als buiten, altijd sprake van toezicht. We vinden kinderen op die leeftijd niet in staat om in alle situaties duidelijk te weten wat goed is om te doen of te reageren in noodsituaties. Vandaar dat de kinderen van oranje nooit alleen zijn. Op deze manier kunnen begeleiders goed zien of er iets mankeert aan een kind, waar het is en wat het doet. Ook is toezicht van belang om een goede overdracht te kunnen doen naar ouders. Om kinderen een gevoel van privacy te geven mogen ze wel alleen in een ruimte zijn, maar dan alleen als er via een raam of doorkijkdeur op hen gelet kan worden.

Ook kinderen uit de hogere leeftijdsblokken staan onder regelrecht toezicht van 1 van de begeleiders. Daar gelden echter minder strikte normen voor iedereen i.v.m. de directe toezicht die er altijd moet zijn. Vanaf een jaar of 7 kunnen kinderen via een zelfstandigheidscontract vrijheden verdienen die hen de gelegenheid biedt om zonder toezicht te spelen, bijvoorbeeld buiten of in een andere ruimte waar niet altijd iemand bij aanwezig hoeft te zijn. Wel dient daaraan vooraf altijd eerst overlegd te worden met de begeleiding om te kijken of het past op dat moment, en/of er toestemming is voor deze specifieke situatie. Ouders, kind en begeleiding dienen het eens te zijn over deze vrijheden en zullen eerst het zelfstandigheidscontract ondertekend moeten hebben voor het in kan gaan.

5.3.6 Gezien worden

Ieder kind verdient het om gezien te worden. Sommige kinderen vragen van nature meer aandacht voor zichzelf, anderen hebben de neiging om zich kleiner of zelfs onzichtbaar te maken. BSO de Blokhut hanteert het principe dat ieder kind gezien moet worden, letterlijk en figuurlijk. Gedurende de opvangdag gaan kinderen steeds in overleg met begeleiders over waar ze heen willen en wat ze willen gaan doen, bijvoorbeeld wanneer ze naar de wc moeten, of een activiteit willen gaan doen, of in een andere ruimte willen spelen. Zodoende weet de groepsleiding altijd waar de kinderen zijn en is er i.i.g. een aantal keer per opvangmiddag contact met een kind. Dit betekent dat er elke dag meerdere malen echt contact is met het kind; de ene keer op initiatief van het kind en de andere keer neemt de leidster het initiatief.

Op groepsniveau is bewust gekozen voor een vast tafelmomenten per dag, waar ieder kind altijd bij zit. Hier worden kinderen gestimuleerd om iets te vertellen, iets te delen met de groep. Een veilig groepsklimaat is hierbij van groot belang.

5.3.7 Kindermishandeling

Kindermishandeling is 'elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'.

Kindermishandeling is een ernstig maatschappelijk probleem dat voortdurende aandacht vraagt. In de eerste plaats vanwege de ernst van de gevolgen voor kinderen. Kindermishandeling verstoort een gezonde ontwikkeling en leidt vaak tot blijvende schade. Daarnaast vormt de omvang van het probleem reden voor continue aandacht.

Als kinderen mishandelt, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. BSO de Blokhut is een plaats waar (een vermoeden van) kindermishandeling gesignaleerd kan worden. De BSO draagt een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. Om de signalen goed vast te stellen wordt er door de leidsters en de directie met een stappenplan gewerkt. Als deze zijn vastgesteld, worden deze doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin.

Meer informatie over hoe te handelen bij kindermishandeling is te vinden in aparte documentatie op de BSO in het "*protocol Kindermishandeling*."

5.3.8 Persoonlijke competenties

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Ieder kind ontwikkelt zijn verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden in zijn eigen tempo. Kinderen worden dan ook niet aangesproken op hun leeftijd maar op hun mogelijkheden. Het ene kind is er aan toe om met vier jaar aan sporten te beginnen terwijl het andere kind daar absoluut nog niet aan toe is. BSO de Blokhut stimuleert kinderen in hun talenten, wat ervoor zorgt dat kinderen zich kunnen ontwikkelen in hun persoonskenmerken.

Zelfstandigheid is een persoonskenmerk waar al vroeg mee wordt begonnen. De oudere BSO-kinderen mogen, indien ouders hierin toestemmen, alleen van school naar de BSO fietsen. BSO de Blokhut stimuleert kinderen door dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachtjes. Leidsters komen met initiatieven om kinderen nieuwe ideeën te geven en stimuleren hun hierop voort te borduren. Het is belangrijk is om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom tafelmomenten. Kinderen hebben van nature de behoefte om nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Op een gegeven moment willen ze niet meer geholpen worden en dat respecteert BSO de Blokhut.

De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn al vrij zelfstandig. Leidsters proberen de kinderen te stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven die ze aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De leidsters geven de kinderen het gevoel dat ze best fouten mogen maken. Samen met hen kunnen de kinderen dan kijken naar hun fouten en hoe ze deze kunnen oplossen en in het vervolg kunnen voorkomen.

5.3.9 Sociale competenties

Elk kind is uniek en mag zichzelf zijn bij BSO de Blokhut. Tegelijkertijd is elk kind een gelijkwaardig lid van de groep. We leven in een multiculturele samenleving. Discriminatie wordt niet getolereerd, of dit nu om huidskleur, haarkleur of om postuur e.d. gaat. Door elkaar te helpen en te stimuleren leren de kinderen rekening met elkaar te houden. Door de specifieke situatie in een buitenschoolse opvang komen kinderen al heel jong in contact met heel veel andere kinderen en volwassenen. Kinderen leren rekening houden met kinderen van andere leeftijden. Sociaal gedrag, zoals bijv. anderen niet storen, netjes eten of op je beurt wachten, is gemakkelijker aan te leren wanneer kinderen zien dat leeftijdsgenootjes en leiding het goede voorbeeld geven.

Het is belangrijk om de regels binnen de groep duidelijk te maken en je ook als leiding eraan te houden. De kinderen corrigeren dan vaak al zelf. Kinderen worden in de groep gestimuleerd in de omgang met andere kinderen o.a. door hen te leren samen te spelen, rekening te houden met anderen, om de beurt te spelen etc. Ook is er aandacht in de groep voor de leuke gebeurtenissen in het leven van een kind, zoals bijvoorbeeld verjaardagen of een bezoekje aan de dierentuin die een kind heeft gehad.

Gedurende het jaar worden ook een aantal keer nadrukkelijk aandacht besteed aan groepsprocessen en sociale omgang met elkaar. We maken met elkaar leefregels voor de groepen, stellen omgangsvormen vast en doen regelmatig spelletjes op dit gebied om elkaar en eigen en elkaars grenzen te leren kennen en respecteren.

5.3.10 Overdracht waarden en normen

Ieder van ons heeft zijn eigen waarden en normen, afhankelijk van de persoonlijke opvoeding en vorming. De basis van alle waarden en normen die we willen overdragen is respect voor elkaar. Zo worden openheid, begrip, op elkaar vertrouwen, solidariteit en fatsoen bevorderd. Dit doen we door simpelweg het goede voorbeeld te geven. Er zijn een aantal fatsoensnormen waar iedereen zich aan dient te houden. Bijv. wachten met eten tot iedereen iets heeft, niet met volle mond praten. We stimuleren kinderen elkaar te accepteren zoals ze zijn. Wil een groep goed kunnen functioneren, dan zul je regels op moeten stellen. Dat schept duidelijkheid en veiligheid. Kinderen wordt duidelijk gemaakt dat we elkaar geen pijn doen. Slaan, aan de haren trekken, bijten en schelden worden verboden. We proberen alternatieve conflictoplossingen aan te bieden, door bijvoorbeeld te bemiddelen of het weer "goed te laten maken".

De Blokhut laat kinderen kennismaken met de consequenties van hun gedrag, zowel positief als negatief. Leidsters proberen aan te tonen, wat hun gedrag teweeg brengt. Het gaat altijd over het gedrag van het kind, niet over de persoon. Door consequent te zijn weten de kinderen wat wel en wat niet mag. Aangepast aan de leeftijd van het kind wordt het vertoonde gedrag besproken. Bij de buitenschoolse opvang leren kinderen de consequenties van hun gedrag te aanvaarden door hen verantwoordelijkheden te geven. Als ze rommel maken dienen ze dit zelf op te ruimen. Als ze zich niet aan de afspraken houden kan dit gevolgen hebben. Maar ook worden de kinderen geprezen als het goed gaat.

5.3.11 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

Ieder kind is welkom bij BSO de Blokhut, als uniek persoon met sterke en minder sterke kanten. Onze pedagogisch medewerkers zijn in staat om te gaan met deze eigenheid van individuele kinderen. Een kind moet echter wel passen binnen de structuur en de sfeer binnen de groep. Dit betekent dat een kind zich moet kunnen houden aan regels en afspraken die met elkaar gemaakt worden inzake veiligheid, respect naar de omgeving en de mensen, en sociale omgang. Er is een open klimaat waarbij iemand natuurlijk fouten moet kunnen maken. Wel is daarbij van belang dat een kind aanspreekbaar is op zijn of haar gedrag en dat het de mogelijkheid moet bezitten om te leren van zijn of haar fouten. Mocht dat niet mogelijk zijn dan is het de vraag of de Blokhut de best passende plek is voor dit specifieke kind. Om de veilige en vertrouwde sfeer met elkaar in stand te houden, moet het duidelijk zijn voor iedereen dat herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag niet getolereerd kan worden.

Wanneer er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag dan zal daar met alle betrokkenen over gesproken worden (ouders, kind en begeleiding) en waar nodig en mogelijk aanvullende maatregelen worden genomen. Uitgangspunt hierbij is het protocol grensoverschrijdend gedrag. Mocht dit niet leiden tot gewenste ontwikkelingen dan kan de plaatsingsovereenkomst ontbonden worden.

Gedurende het gehele proces wordt intensief gecommuniceerd met ouders, er worden gesprekken met alle betrokkenen gevoerd en gemaakte afspraken worden in het kinddossier vastgelegd. Gemaakte afspraken worden altijd schriftelijk aan ouders bevestigd, via de mail of per brief. Indien communicatie met ouders niet of nauwelijks mogelijk is, kan dit ook een reden zijn om de plaatsingsovereenkomst te ontbinden.

Vanaf het begin van dit proces wordt de zorgcoördinator erbij betrokken. Blokhoofd en medewerker overleggen met elkaar of zij alleen of met de zorgcoördinator het gesprek met ouders aangaan. De zorgcoördinator en directeur worden ten allen tijden ingelicht over voortgang en nieuwe afspraken. Verslaglegging van de gesprekken en gemaakte afspraken worden z.s.m. op papier gezet en bewaard in het kind dossier.

NB In de algemene voorwaarden die ouders uitgedeeld krijgen bij het contract staat een gedragscode vermeld. In de intakes wordt hiernaar verwezen en wordt dit doorgesproken.

5.4 De groep en organisatie

Hoe is de groep ingedeeld? Hoe wordt alles geregeld? Waar kan een kind zich ontspannen? Waar kan een kind uitbundig spelen? Wat te doen als een kind ziek is? Mag mijn vriendje mee naar de BSO? Ik ben jarig, krijg ik ook een feestje? In dit hoofdstuk vindt u de antwoorden op deze vragen.

5.4.1 Komen en gaan

Tijdens reguliere schoolweken haalt een voor de kinderen bekende begeleider de kinderen op van school. Tijdens het ophalen hebben alle ophaalkrachten van BSO de Blokhut een groen jasje/shirt aan met het logo van de Blokhut erop. Dit om duidelijk zichtbaar te zijn voor kinderen en leerkrachten. Ophaalkrachten hebben in principe een vaste school of vestiging waar ze gedurende de week de kinderen ophalen. Dit in verband met de duidelijkheid naar kinderen en leerkrachten toe. Het vergemakkelijkt bovendien de informatieoverdracht rondom kinderen. Ophaalkrachten stellen zich altijd voor aan de kinderen en de leerkrachten. In de meeste gevallen worden de nieuwe kinderen en de kinderen van de onderbouw bij de klas opgehaald. Die iets oudere kinderen komen naar de vaste verzamelplek van de Blokhut, deze plek is aangegeven met een logo van de Blokhut.

Het vervoer naar BSO de Blokhut vindt vooral lopend en/of fietsend plaats. Bij de verder liggende scholen wordt soms het eigen Blokhut busje ingezet. Tijdens de intake wordt er met ouders besproken of kinderen zelf kunnen en mogen fietsen en onder welke condities. Als kinderen zelfstandig naar de Blokhut fietsen wordt een zelfstandigheidcontract getekend door ouders, kinderen en groepsleiding van de Blokhut. Dit zelfstandigheidcontract geldt voor kinderen vanaf een jaar of 7, die na overleg kunnen aantonen dat zij zelfstandig kunnen fietsen.

Bij het ophalen van de kinderen kan er verwarring ontstaan over wie op dat moment de autoriteit is: de ouder of de leidster. Met ouders en kinderen wordt er afgesproken dat, zodra de ouders er weer zijn, zij de leiding over hun kind(eren) hebben. Kinderen en ouders melden zich altijd af bij de groepsleiding voor ze vertrekken. Ouders zijn op de hoogte van het gewenste gedrag rondom het opruimen, gedag zeggen, schoenen/jassen aandoen en stimuleren de kinderen tot dit gedrag.

Tijdens het ophaalmoment is er altijd even contact met ouders en groepsleiding. Hier is de gelegenheid om de dag door te spreken met de ouders, bijzondere dingen te melden, eventuele informatie vanuit de school door te geven etc. BSO de Blokhut vindt het heel belangrijk dat er een goed en intensief contact is met ouders. Gestimuleerd wordt dat ouders naar de groepsleiding komen als zij ergens mee zitten, iets willen bespreken of suggesties hebben.

5.4.2 Eten

Als de kinderen bij BSO de Blokhut komen, wordt er eerst gezamenlijk iets gegeten en gedronken. De groep wacht in principe tot alle groepsleden aanwezig zijn, dus ook de kinderen die iets later van school komen. Kinderen kunnen tijdens dit tafelmoment vertellen over wat hun bezighoudt en wat ze hebben meegemaakt. De behoefte om dit te doen kan per kind verschillen. Ieder kind krijgt in ieder geval de gelegenheid om iets te vertellen en iedereen luistert naar elkaar. Daarna wordt er opgeruimd en kan er gekozen worden uit verschillende activiteiten.

BSO de Blokhut kent een vast aantal momenten voor eten en/of drinken.

- bij aankomst na schooltijd
- fruitmoment rond kwart voor 5
- tijdens lange opvangdagen zowel 's morgens als 's middags snackmoment en eenmaal uitgebreid eten.

BSO de Blokhut staat voor gezonde en verantwoorde voeding. Tijdens de broodmaaltijd is er de keuze uit een broodje met hartig beleg en met zoet. Het beleg wordt afgewisseld. Later op de middag wordt er fruit gegeten. De kinderen drinken thee, melk of water.

Tijdens een verjaardag of een ander feestelijk moment is het toegestaan om te trakteren op wat lekkers, snoep of iets dergelijks. Tijdens de reguliere dagen wordt er geen snoep genuttigd op de BSO.

Om het eten goed te laten verlopen, hanteert de Blokhut een aantal basisregels.

Zorg en aandacht

- er wordt gegeten aan tafel en we eten allemaal tegelijk
- iedereen kan naast elkaar zitten (m.u.v. kinderen met een gluten allergie)
- we schrokken niet
- we proberen op te eten wat we hebben gepakt
- de kinderen helpen de kinderen met afruimen en de afwas.

Plezier en gezelligheid

- kinderen worden gestimuleerd maar niet gedwongen om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten. Eten moet geen strijd worden. Kinderen moeten wel leren de juiste hoeveelheden te nemen en ook de minder lekkere delen van het eten te nuttigen.

- Kinderen krijgen keuzemogelijkheid in het beleg dat ze op hun brood willen, dit bestaat meestal uit 2 dingen. Het maximaal aantal broodjes is 2 (voldoende energie om te spelen maar voldoende ruimte om thuis nog te eten).
- Eten moet een rustmoment zijn, dit betekent dat er voldoende tijd moet zijn, dit voorkomt stress bij het eten.

Hygiëne en kwaliteit

- kinderen en leidsters wassen hun handen voor en na het eten
- De Blokhut geeft kwalitatief goede voeding: bruin brood, vers fruit en beperkt suikers en vet.
- BSO de Blokhut houdt rekening met individuele diëten en principes.

5.4.3 Groepssamenstelling

BSO de Blokhut biedt leeftijdsgebonden opvang.

Een kind wordt bij de start van de opvang ingedeeld in een blok, dat wil zeggen een leeftijdsgroep. Dit maakt het makkelijker voor kinderen om aansluiting te vinden, op een zelfde niveau samen te spelen en er kunnen beter gezamenlijke activiteiten en materialen aangeboden worden, die aansluiten op de leeftijd. Plaatsing bij instroom wordt grotendeels bepaald door de leeftijd van het kind en de klas waarin hij/zij zit. Er zijn echter ook andere zaken die kunnen meespelen:

- de ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt;
- noodzaak tot wenperiode met bekende gezichten (broertjes, zusjes of vriendjes);
- voorkomen van het tweemaal doorstromen in korte periode
- planningsredenen.

Doorstroming naar een nieuw blok vindt in het algemeen aan het begin van het schooljaar plaats. Bij doorstroming vindt er altijd eerst een overgangperiode plaats. Het kind draait minimaal een keer mee met de nieuwe groep. Hij/zij krijgt daar een maatje toegewezen die hem of haar helpt met wennen.

Daarnaast wordt er soms gewerkt met tussengroepen. Een tussengroep kan bestaan uit 5-plussers of 8-plussers. Een tussengroep wordt voorbereid op de doorstroming naar een nieuw blok. Een tussengroep wordt alleen gehanteerd als er veel 5-plussers of 8-plussers zijn die in het nieuwe schooljaar doorstromen naar een nieuw blok.

Er wordt gewerkt met de volgende drie groepen:

- Blok oranje: 4-5 jarigen
- Blok rood: 6-8 jarigen
- Blok paars: 8- plussers

De tafelgroepen bestaan uit maximaal 10 kinderen (per dag) met een vaste begeleider. Op elke groep werken 1 of 2 vaste begeleiders. Aanwezige stagiaires worden bij een vaste tafelgroep ingedeeld. Alle tafelgroepen hebben een vaste ruimte waar ze samen gezellig kunnen eten.

De tafelgroep is de stamgroep van een kind, een vaste groep waartoe het kind behoort. Dit wil echter niet zeggen dat het kind altijd in de eigen tafelgroep moet blijven. Tussen de tafelmomenten in kan er, na overleg met de groepsleiding, gespeeld worden in andere ruimtes en met andere kinderen. Kinderen uit verschillende blokken kunnen elkaar zo ontmoeten, op initiatief van het kind zelf of vanuit de begeleiding door af en toe activiteiten aan te bieden voor meerdere leeftijdsgroepen samen.

5.4.4 Ruimtes

BSO de Blokhut werkt bewust met meerdere kleinere ruimtes, waar altijd toezicht is, in plaats van een grote ruimte. Zo heeft elke tafelgroep zijn eigen vaste plek in het gebouw. Er zijn diverse speelruimtes die allemaal een eigen functie hebben en daar ook op ingericht zijn. Er is bewust gekozen voor verschillende kleine ruimtes in plaats van grote. Een kind dat wil spelen, kan spelen in de speelruimte, een kind die tot rust wil komen kan zich verplaatsen naar de stilleruimte.

Door het werken met verschillende ruimtes waarborgen we bovendien een stuk privacy van het kind, en geven we het kind de veiligheid om ongestoord te kunnen spelen. Ook wordt door verschillende ruimtes de ontwikkeling van het concentratievermogen gestimuleerd en wordt er voorkomen dat er storende prikkels zijn in het spel. In de Wijert beschikken we o.a. over een keuken voor kookactiviteiten, ruimte om te knutselen, een danszaal voor o.a. beweegactiviteiten op muziek, een bokszaal waar de kinderen zich heerlijk kunnen uitleven en een grote buitenruimte met volop klim- en klautermogelijkheden en ruimte om te fietsen of te skelteren of met elkaar een balspel te doen. Daarnaast kan er 2 dagen in de week gebruik gemaakt worden van de aangrenzende gymzaal.

Om de rust te bevorderen in de groeps- en activiteitenruimtes is er sprake van een duidelijke structuur in de ruimtes, alle materialen hebben hun eigen plek en daar worden ze ook weer terug geplaatst. Hier zijn afspraken en regels met de kinderen over gemaakt. Kinderen leren zorg dragen voor hun eigen leefruimtes. Ze helpen mee schoonmaken na het eten en wanneer ze uitgespeeld zijn met iets, dan ruimen ze dit eerst op en kiezen daarna pas iets anders. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van verantwoordelijkheidsgevoel en zelfstandigheid.

In de entree kunnen kinderen hun jassen, tassen en schoenen kwijt. Hier hangt ook een informatiebord voor ouders, waar o.a. ons pedagogisch beleid, informatie over activiteiten zoals de vakantieprogramma's en informatie van de oudercommissie op te vinden zijn.

5.4.5 Groepsregels

In elke groep, oranje, rood en paars, zijn groepsregels gemaakt. Deze regels zijn samen met de kinderen opgesteld en worden tweemaal per jaar (aan het begin van het nieuwe schooljaar en in januari) besproken in de eigen groep. Mocht het nodig zijn, worden deze regels bijgesteld. De volgende regels worden als gouden groepsregels gehanteerd:

- naar elkaar luisteren: dit betekent elkaar laten uitpraten en met aandacht naar elkaar luisteren
- elkaar niet buitensluiten: iedereen is gelijkwaardig. Bijv. bij een tafelmoment heb je geen vaste plek, maar kun je naast iedereen zitten. Ook in de rij kun je met elk kind twee aan twee lopen. Tijdens eigen spelmomenten mag je natuurlijk zelf kiezen met wie je speelt, maar bij een gezamenlijke activiteit moet je met iedereen kunnen spelen.
- geen gebruik van "verkeerde" woorden, zoals vloeken en vieze woorden. De kinderen worden hierop gecorrigeerd door de leidsters en krijgen alternatieven aangereikt.
- we laten iedereen in zijn waarde. Het is voor ons vanzelfsprekend om waarden en normen uit verschillende culturen te accepteren en te respecteren. Met verschillen in opvoeding, taal, levensovertuiging, voeding en kleding wordt rekening gehouden.
- heb je ruzie? Dan maak je het weer goed: Kinderen leren bij de Blokhut oprecht hun excuses aan te bieden, leidsters bemiddelen hierbij. Zij maken het conflict bespreekbaar en laten zien wat voor gedrag het teweeg kan brengen bij kinderen.
- altijd vragen (oranje) of zeggen (oudere kinderen) waar je heen gaat: moet een kind naar de wc of wil het ergens anders spelen, dan overlegt het kind dit met de leidster. Zo wordt elk kind gezien en weten we altijd waar kinderen zich bevinden.
- iedereen houdt zich aan de groepsregels en de gemaakte afspraken. De groep spreekt elkaar aan op gedrag en regels die afgesproken zijn.

5.4.6 Vriendjes

Het komt voor dat een kind een keer een vriendje wil meenemen naar de BSO. We vinden dat het net als thuis mogelijk moet zijn om te kunnen spelen met vriendjes van school. Om dit veilig en verantwoord te laten verlopen zijn een aantal randvoorwaarden beschreven, waaraan moet worden voldaan. Deze zijn:

- De pedagogische medewerker bepaalt of een vriendje mee mag naar de bso. De norm voor groeps grootte is in de CAO beschreven en mag niet worden overschreden door het meenemen van vriendjes naar de bso;
- Er wordt altijd overleg gevoerd met de ouder van het vriendje over vervoer, brengen en halen en bereikbaarheid van de BSO. Ouders worden gevraagd om hun contactgegevens i.v.m. bereikbaarheid;
- Vriendjes mogen alleen mee als dat redelijkerwijs en op een verantwoorde manier kan qua vervoersmiddel en wijze van vervoer. De groepsleiders hebben hierin de uiteindelijke stem. Anders dienen vriendjes door ouders/verzorgers gebracht worden, of in voorkomende gevallen (oudere kinderen) zelfstandig naar de BSO te komen;
- Het pedagogische handelen van de BSO geldt ook voor meegebrachte vriendjes;
- De "huisregels" en afspraken zijn ook van toepassing op meegebrachte vriendjes;
- Vriendjes zijn WA verzekerd tijdens het verblijf op de vestiging.
- We vragen geen vergoeding aan kinderen die incidenteel als vriendje meekomen. Dit wordt anders als het bezoek een structureel karakter gaat vertonen of bij bijzondere activiteiten waaraan het vriendje deelneemt. Als er bijzondere activiteiten zijn die een financiële bijdrage vereisen wordt vooraf overlegd met ouders/verzorgers van het vriendje;
- Vriendjes worden door ouders/verzorgers zelf opgehaald. Van te voren worden afspraken gemaakt over het tijdstip. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de haaltijd van het vriendje dat regulier bij de BSO zit en de drukte rondom het reguliere haalmoment van andere kinderen;

5.4.7 Ziekte

Indien een kind ziek wordt op de Blokhut, zal de groepsleiding in principe contact opnemen met de ouders om samen te overleggen wat er dient te gebeuren. Als de ziekte niet te ernstig is kunnen kinderen deze dag blijven op de Blokhut, belangrijk hierbij is dat ouders wel altijd bereikbaar blijven.

Voor ziekte hanteren wij geen vaste regels, wel zijn er een aantal richtlijnen die we hanteren:

- als een kind thuis al ziek is en hoge koorts heeft is het verstandig om thuis te blijven
- als een kind koorts krijgt boven de 38 graden nemen we contact op met de ouders om te overleggen
- als het kind zich ziek voelt en/of het moet overgeven nemen we contact op met ouders om te overleggen, de temperatuur wordt altijd opgemeten bij het kind.
- het toedienen van medicatie gebeurt alleen na overleg met ouders en ondertekening van een formulier. De Blokhut geeft zelf in principe geen pijnstillers aan kinderen.

- In geval van een besmettelijke ziekte, krentenbaard o.i.d., adviseren wij om thuis te blijven.
- Heeft een kind luizen? Dan vragen wij ouders dit te melden bij de leidsters. Ieder kind zal een brief mee naar huis krijgen, waarin staat dat er hoofdluis is geconstateerd en waarvan de ouders wordt verwacht maatregelen te nemen die in de brief staan vermeld.

5.4.8 Verjaardag

Voor kinderen is een verjaardag en al helemaal hun eigen verjaardag, een spannende gebeurtenis. Op de Blokhut wordt dit feestelijk gebeuren dan ook niet vergeten. Een verjaardag op de Blokhut wordt als volgt gevierd:

- Elk kind mag zijn/haar verjaardag vieren op de Blokhut;
- Elk kind krijgt een kaartje en een klein presentje van de Blokhut;
- Een kind mag zelf een traktatie meenemen, anders wordt vanuit de Blokhut een kleinigheid geregeld;
- Alleen als ouders nadrukkelijk aangeven niet te willen dat de verjaardag gevierd wordt, wordt dit niet gedaan. Het kind krijgt wel gewoon een kaartje;
- De datum van viering van de verjaardag wordt gedaan in overleg met ouders en andere groepsleiding;
- Er wordt bekeken wordt of er niet teveel verjaardagen op een dag zijn (maximaal 2 verjaardagen per tafelgroep per dag vieren, zo blijft het kind zich ook speciaal voelen);
- Als een kind zelf een traktatie meeneemt wordt thuis bepaald of trakteren alleen in de eigen groep of breder gedaan wordt;
- Vanuit de Blokhut wordt alleen in de eigen tafelgroep getrakteerd;
- Het viermoment wordt i.h.a. met de eigen tafelgroep gedaan, bij kleine groepen kan samen met een andere tafelgroep gevierd worden;
- Tijdens het viermoment wordt er gezongen voor de jarige en mag de jarige op een stoel/tafel staan;
- Na felicitaties en een cadeautje vanuit de Blokhut wordt de traktatie uitgedeeld;
- Bij trakteren buiten de eigen groep mogen twee kinderen mee, het 1^e kind mag de jarige zelf uitkiezen, het 2^e kind wordt gekozen. Zo wordt er nooit iemand buitengesloten en mag iedereen een keer mee trakteren. Bij oranje kinderen gaat een stagiaire of leidster mee

5.4.9 Contact met ouders

BSO de Blokhut vindt het van groot belang om intensief contact te hebben met ouders. Het voornaamste doel van samenwerking en communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is wederzijds begrip voor en vertrouwen in elkaar. In zo'n sfeer voelt een kind zich geborgen. Ouders die erop vertrouwen dat hun kind in goede handen is, stralen dat vertrouwen uit naar hun kinderen. Als kinderen voelen dat hun ouders waardering hebben voor wat er op de opvang gebeurt, gaan zij er ook weer met een positief gevoel naartoe.

Het eerste contactmoment vindt plaats tijdens de intake. Leidsters willen de kinderen graag al kennen voor dat ze op de BSO komen. Ouders kunnen tijdens de intake een uitgebreid beeld geven van hun kind(eren), hierbij is het van belang om te weten of een kind een allergie heeft, of het aangepaste voeding nodig heeft, hoe zelfstandig het kind is en of er andere pedagogische bijzonderheden zijn.

BSO de Blokhut hecht veel waarde aan het contact met ouders. Dit gaat niet alleen om de dagelijkse overdracht tijdens het haalmoment, waarin gesproken wordt over wat het kind heeft gedaan en over hoe het is gegaan, maar ook om de algehele ontwikkeling van een kind. Zo wordt er met ouders overlegd of een kind extra gestimuleerd moet worden of juist moet worden afgeremd in bepaalde zaken. Ook wordt er besproken welke afspraken en regels er zijn gemaakt met een kind en waarom dat is gebeurd. Het is belangrijk om in goed contact te blijven met ouders en het kind zelf, om te zorgen dat het kind het goed heeft en goed houdt bij de Blokhut.

Door het jaar heen worden er bepaalde ouderactiviteiten georganiseerd. Zo vinden er eenmaal per jaar 10 minuten gesprekken plaats waar ouders zich op in kunnen tekenen, vinden er in samenwerking met andere instellingen uit de wijk ouderavonden plaats, worden er ongeveer 6 keer per jaar nieuwsbrieven verspreid en is er eenmaal per jaar een etentje met alle ouders.

5.4.10 Zelfstandigheidcontract

Zoals eerder in vermeld bestaat er een zelfstandigheidcontract bij de Blokhut. In dit contract worden afspraken gemaakt met kind, ouders en leidsters. Wat kan het kind zelfstandig en waarbij heeft het hulp nodig. Naarmate een kind ouder wordt zal het in het algemeen meer eigen ruimte zoeken en nieuwe dingen en plekken willen gaan ontdekken. De mate van zelfstandigheid en vrijheid nemen in het algemeen toe naarmate kinderen ouder worden. Niet elk kind is echter hetzelfde. Vandaar dat er bij BSO de Blokhut niet alleen gewerkt wordt met verschillen tussen de kleurblokken. Elk kind is immers uniek, verschilt in waar hij of zij mee bezig is en waar hij of zij aan toe is. De mate van vrijheid en zelfstandigheid zal dan ook per individu bepaald worden en niet per groep. Op deze manier wordt een op elk kind toegesneden pakket ontwikkeld waar het zich goed en veilig bij voelt. Het is niet goed om een kind te overvragen. Als het nog niet toe is aan nieuwe stappen zal het zich daardoor onveilig gaan voelen. Maar een kind mag ook niet ondervraagd worden. Er zal immers sprake moeten kunnen zijn van groei en ontwikkeling.

Wat voor een kind goed is, waar het aan toe is, wat het kan en mag en wat het (nog) niet kan en mag, wordt in gezamenlijkheid afgesproken met ouders, kind en begeleiding vanuit BSO de Blokhut. Om geen verwarring te

krijgen wordt dit soort zaken vastgelegd in een zelfstandigheidcontract. Het betreffen onder andere zaken op het gebied van vervoer, spelen en de mate van toezicht. In het contract staan vooraf opgetekende afspraken maar kunnen ook nieuwe op het individu toegesneden zaken worden vastgelegd (m.b.t. de voor dat kind specifieke situatie). Per hokje wordt aangevinkt of het betreffende is afgesproken. Het contract is niet statisch maar wordt op regelmatige basis, in ieder geval halfjaarlijks geëvalueerd en desgewenst aangepast.

Het contract wordt besproken, inhoudelijk bepaald en ondertekend door drie partijen:

- ouders;
- kind;
- begeleiding BSO de Blokhut.

De mate van zelfstandigheid/vrijheid kan alleen gehandhaafd worden als alle partijen zich houden aan de afspraken zoals vastgesteld. Mochten afspraken niet nagekomen worden dan vindt overleg plaats tussen de drie partijen. Er wordt besproken hoe verder te gaan. Bij het driemaal overtreden van de gemaakte afspraken wordt het zelfstandigheidcontract voor een bepaalde tijd opgeschort.

5.4.11 Achterwacht en 4 ogen principe

BSO de Blokhut werkt met vaste groepsbegeleiders en stagiaires. Naast de vaste begeleiders is er een pool van vaste invallers die ook allen bekend zijn op BSO de Blokhut. Zij kennen de kinderen en kinderen kennen hen. De meeste dagen zijn er in ieder geval 3 groepsleiders aanwezig op de Blokhut, locatie de Wijert. Voor de vroege en late momenten is het principe ingesteld dat er altijd 2 begeleiders aanwezig zijn, ook tijdens rustige momenten. Dit is minimaal 1 pedagogisch medewerker samen met een 18+ stagiaire. We houden bij de roostering van personeel rekening met de man-vrouw verhouding.

De maatregel van het 4 ogen principe is vertaald als 'meer ogen op de groep', 'meer oren op de groep' en 'transparantie van de ruimtes'. Een aantal uitgangspunten hiervan in de dagelijkse praktijk van BSO de Blokhut:

- Pedagogisch medewerkers gaan altijd met z'n tweeën (of meer) op stap met de kinderen;
- Bij het openen en sluiten zijn altijd 2 begeleiders aanwezig, ook bij kleine groepen;
- Pedagogisch medewerkers lopen regelmatig elkaars groepsruimtes binnen zonder kloppen;
- Leidinggevend komen regelmatig binnen in de groepsruimtes;
- Er zijn zoveel mogelijk doorzichtige afscheidingen tussen groepsruimtes en gangen;
- Regelmatig staan de deuren van groepsruimtes open;
- 1 op 1 in een afgesloten groepsruimte of op een gesloten plek wordt zoveel mogelijk vermeden;
- Groepen worden samengevoegd als er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is;
- Bij de jongste groepen worden verzorgende taken uitgevoerd met open deuren en in niet afgesloten ruimte, bij voorkeur door een vrouw.

Voor de uitzonderlijke gevallen dat er maar een begeleider aanwezig is, is een achterwacht constructie gerealiseerd. Een achterwacht is een volwassen persoon met wie de Blokhut aantoonbaar de afspraak heeft gemaakt dat deze wordt ingezet in geval van een noodsituatie. Op dagen dat er maar één leidster aanwezig is, is één van de collega's telefonisch bereikbaar als achterwacht. Tevens zijn er volwassen stagiaires aanwezig.